

Inštitut za ekonomska raziskovanja
Institute for Economic Research

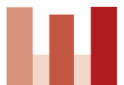
PREDSTAVITEV RAZISKAVE IN BAZE MIKROPODATKOV SHARE

doc. dr. Andrej Srakar, strokovni sodelavec projekta SHARE Slovenija

mag. Sonja Uršič, operativni vodja projekta SHARE Slovenija

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Kaj je SHARE?

SHARE je vseevropska raziskava o zdravju, procesu staranja in upokojevanju v Evropi.

Mednarodni koordinator raziskave SHARE je prof. dr. Axel Börch – Supan, Munich Center for the Economics of Aging (MEA), Max Planck Institute for Social Law and Social Policy.

Nacionalni koordinator raziskave SHARE v Sloveniji je Inštitut za ekonomska raziskovanja. Vodja projekta SHARE Slovenija je dr. Boris Majcen, IER.

Informacije o raziskavi:

SHARE Slovenija: www.share-slovenija.si

SHARE mednarodni koordinator: www.share-project.org

Vsebina predstavitve

- I. Raziskava SHARE: ozadje in cilj, raziskovalna načela, potek raziskave
- II. Vsebina podatkovne zbirke SHARE
- III. Uporaba podatkovne zbirke SHARE
- IV. Dokumentacija podatkovne zbirke
- V. SHARELIFE (3. oz. 7. val)
- VI. Posebne zbirke podatkov v SHARE: *easy*SHARE
- VII. Dostop do podatkov & objave in citiranje

- I. Raziskava SHARE: ozadje in cilj, raziskovalna načela, potek raziskave**
- II. Vsebina podatkovne zbirke SHARE
- III. Uporaba podatkovne zbirke SHARE
- IV. Dokumentacija podatkovne zbirke
- V. SHARELIFE (3. oz. 7. val)
- VI. Posebne zbirke podatkov v SHARE: easySHARE
- VII. Dostop do podatkov & objave in citiranje

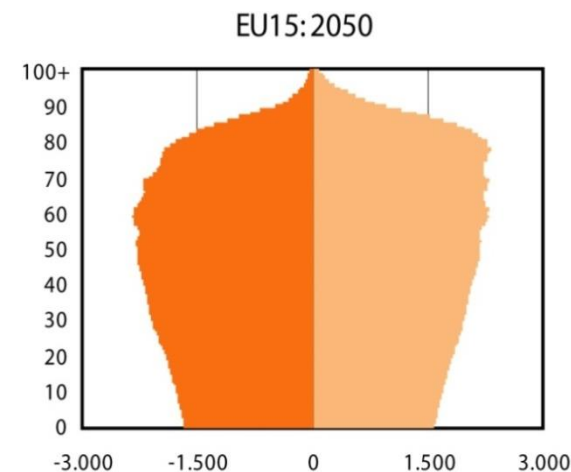
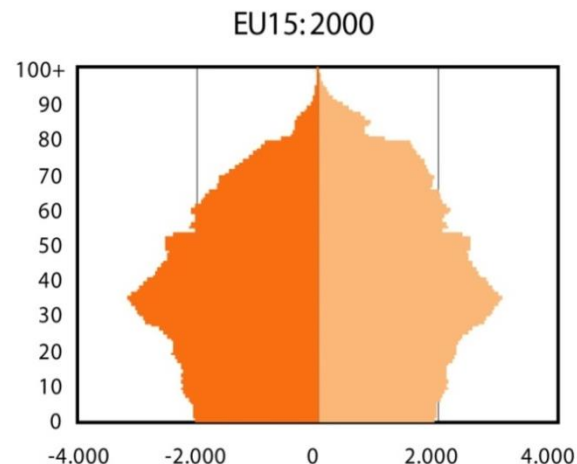
Ozadje in cilj

1. Ozadje:

- Staranje prebivalstva je eden največjih izzivov 21.stoletja.
- Doslej se je izkazalo, da primanjkuje podatkov o tem:
 - kaj vpliva na življenjske pogoje starejših in njihovih družin;
 - kako socialna politika države vpliva na življenjske pogoje starejših in njihovih družin.

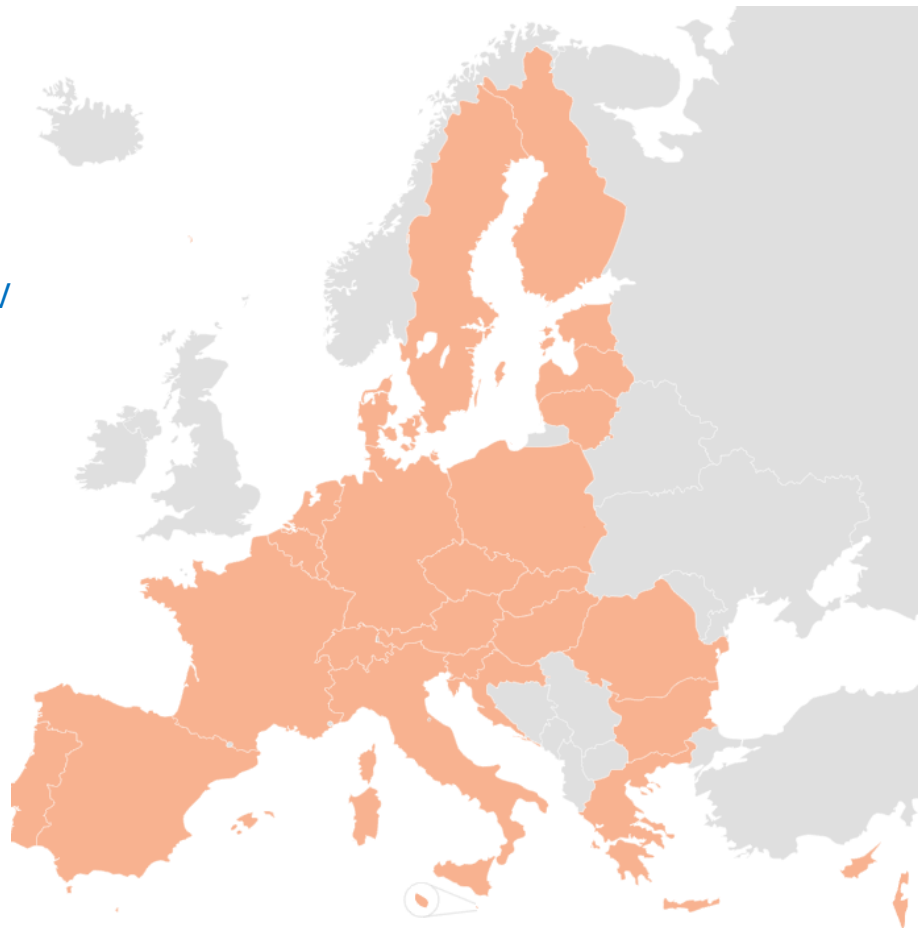
2. Cilj:

- Razumevanje procesov staranja v Evropi na individualni in družbeni ravni.
- Omogočiti načrtovalcem politik dostop do zanesljivih podatkov za načrtovanje socialnih politik.

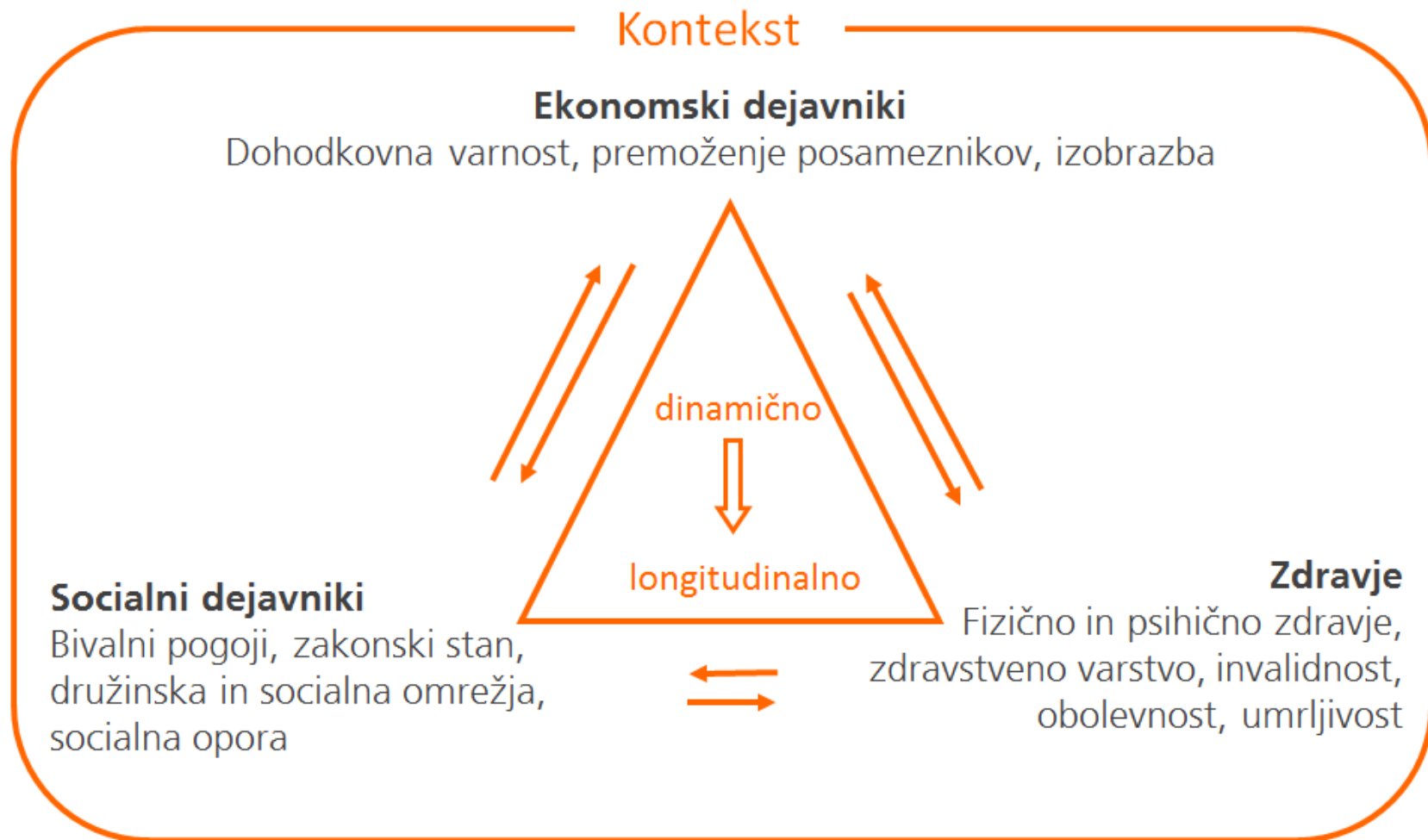

**SHARE je infrastrukturni program =
infrastruktura za delo raziskovalcev**

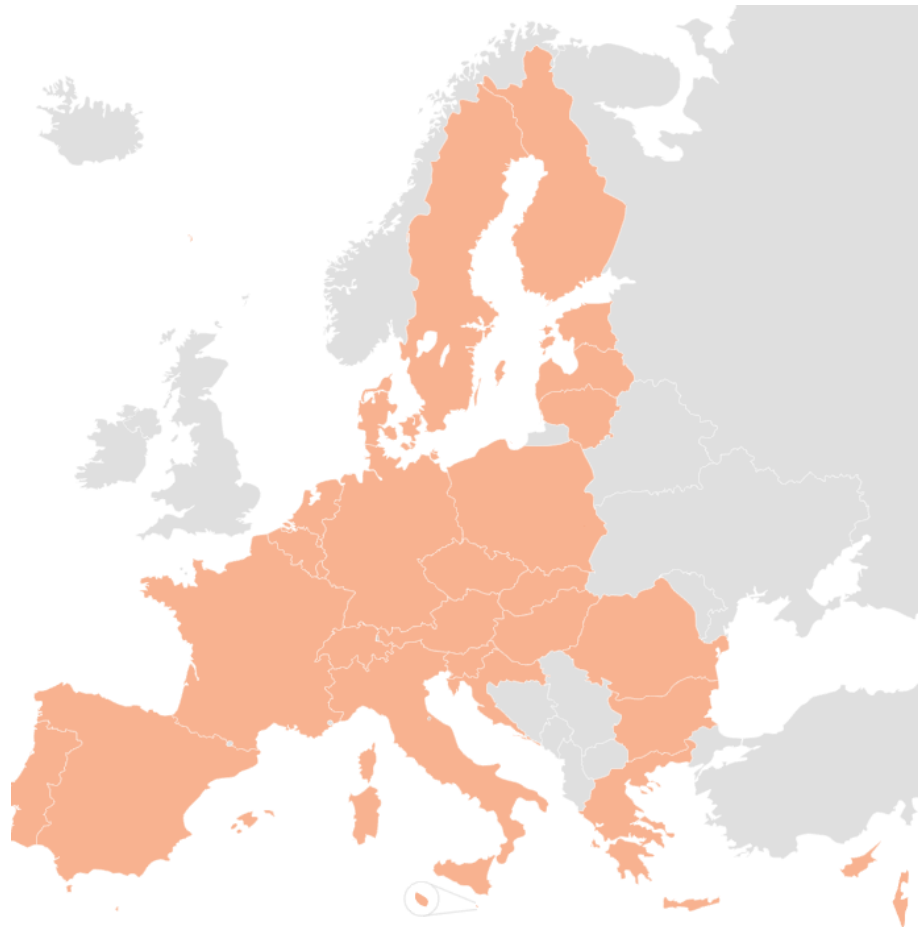
- Izgrajuje infrastrukturo mikropodatkov o zdravju, delu, ekonomskih in socialnih razmerah posameznikov starih 50 let in več
- Je zbirka mikropodatkov več kot 123.000 posameznikov starih 50+ iz 27 evropskih držav in Izraela

Longitudinalna, interdisciplinarna

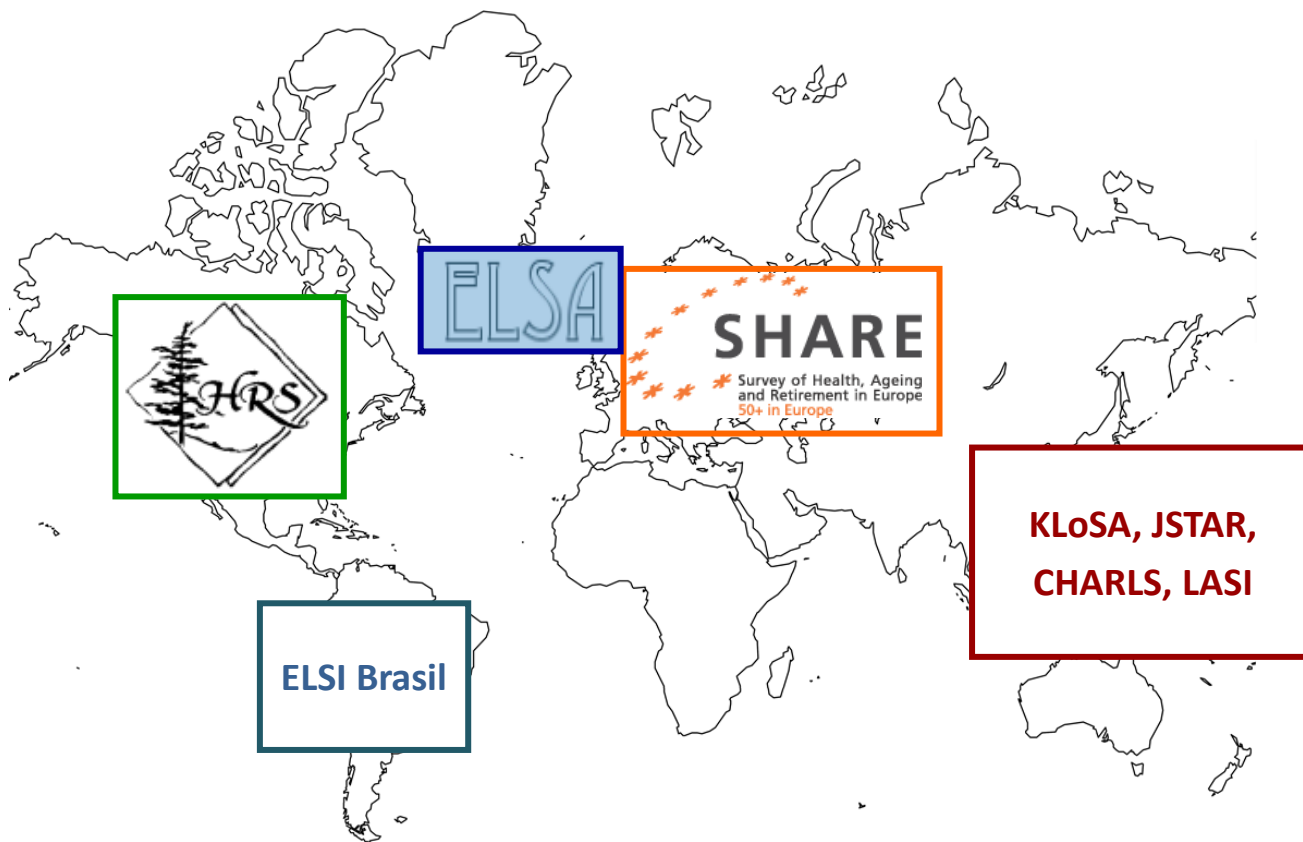
Primerljivost podatkov za vse sodelujoče
države (ex-ante harmonizacija)

- 1. val, 2004-05 → SE, DK, NL, DE, BE, FR, CH, AT, ES, IT, GR
- 2. val, 2006-07 → + IE, CZ, PL, IL
- 3. val, 2008-09
 - ❖ Retrospektiva življenjskih zgodovín posameznikov (SHARELIFE)
- 4. val, 2010-11 → + SI, PT, HU, EE
 - ❖ socialna omrežja
- 5. val, 2013 → + LU
 - ❖ uporaba računalnika & otroštvo
- 6. val, 2014-15 → + HR
 - ❖ socialna omrežja (longitudinalno), vzorci kapljic krvi (DBS)
- 7. val, 2016-17 → + BG, CY, FI, LI, LT, MT, RO, SK
 - ❖ Retrospektiva življenjskih zgodovín posameznikov (SHARELIFE)
 - ❖ panel za države, ki so SHARELIFE imele v 3. valu

.... še do leta 2024 (8., 9. in 10. val)

SHARE je harmonizirana s podatki drugih raziskav o staranju v svetu, npr.:

The Gateway to Global Aging Data

Pregled nad različnimi raziskavami staranja v svetu, kot tudi izjemne možnosti primerjav med njimi, ponuja platforma

The Gateway to Global Aging Data: g2aging.org

USC Dornsife, The Center for Economic and Social Research (CESR) cesr.usc.edu

- **Digitalna knjižnica:** vsebina anketnih raziskav (besedilo anketnih vprašanj in možnih odgovorov, lokacija vprašanja znotraj vprašalnika, opombe anketarjem)
- **Nazoren diagram poteka vprašanj:** enostaven pregled nad preskoki v vprašalnikih in pregled nad tem, kako in komu je bilo vprašanje zastavljeno (npr. finančni respondent)
- **Primerljivost med anketami:** iskalnik, ki omogoča poiskati relevantne (skladne) anketne vsebine oz. kazalnike v različnih anketah oz. v različnih valovih iste ankete
- **Interaktivni grafi in diagrami,** ki uporabniku omogočajo izbor in prikaz osnovnih kazalnikov za izbrane spremenljivke, države in raziskave
- **Dokumentacija** o primerljivosti med anketnimi raziskavami
- **Harmonizirane podatkovne datoteke** za analizo po državah
- **Iskalnik po publikacijah,** ki temeljijo na anketnih podatkih o zdravju in upokojevanju

II. Podatkovna zbirka SHARE

I. Raziskava SHARE: ozadje in cilj, raziskovalna načela, potek raziskave

II. Vsebina podatkovne zbirke SHARE

III. Uporaba podatkovne zbirke SHARE

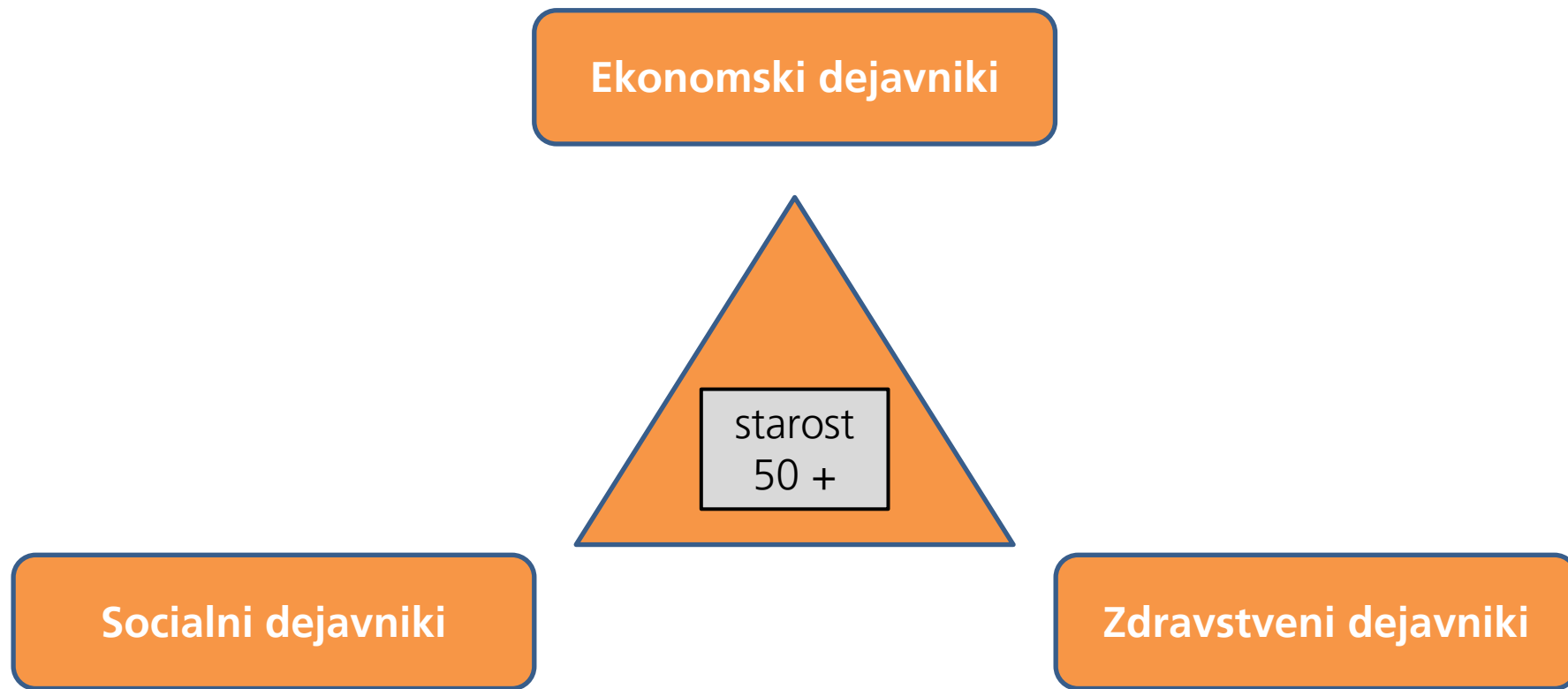
IV. Dokumentacija podatkovne zbirke

V. SHARELIFE (3. oz. 7. val)

VI. Posebne zbirke podatkov v SHARE: easySHARE

VII. Dostop do podatkov & objave in citiranje

Vsebina podatkovne zbirke

- **DN – demografija:** izobrazba, država rojstva, državljanstvo, zakonski stan, podatki o starših, bratih in sestrah, stiki s starši
- **CH – otroci:** število in demografske značilnosti otrok (spol, leto rojstva, zakonski stan, zaposlitev, izobrazba, bivališče)
- **MC – otroštvo:** značilnosti bivališča, uspeh v šoli, prijatelji, finančno stanje, zdravje/bolezni, cepljenja
- **SP – socialna opora:** neformalna pomoč, ki jo je oseba prejela od članov družine ali prijateljev oz. jo je nudila tem osebam (komu /od koga, kako pogosto)
- **SN – socialna omrežja:** egocentrična socialna omrežja (pogostost stikov, čustvena bližina, geografska bližina, zadovoljstvo z omrežjem)

- **PH – fizično zdravje:** samoocena zdravja, število in vrsta kroničnih bolezni, kdaj je bila bolezen diagnosticirana, druge zdravstvene težave, zdravila, ki jih jemlje R, stanje vida in sluha, zdravje zob, vrste težav pri opravljanju vsakodnevnih aktivnosti
- **MH – duševno zdravje:** znaki depresije po Evropski lestvici depresivnosti (EURO-D), znaki počutja
- **HC – zdravstvena oskrba:** obiski pri zdravniku in zobozdravniku, bivanja v bolnišnici ali na negovalnem oddelku doma za starejše, oskrba na domu, jemanje zdravil, izdatki iz žepa za zdravstveno oskrbo, opuščanje zdravstvene oskrbe zaradi finančnih težav ali predlogih čakalnih vrst
- **CF – kognitivne funkcije:** orientacija v času, spomin, verbalne sposobnosti in računske sposobnosti

Zdravje – objektivni kazalniki

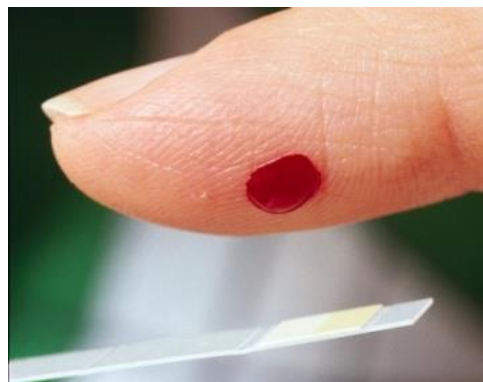
1. Testi fizičnih sposobnosti:

- Hitrost hoje (1. val)
- Moč izdiha (merjenje pljučne kapacitete (2. in 4. val)
- Vstajanje s stola (2. in 5. val)
- Moč stiska pesti (1., 2., 4., 5. val)

2. Biomarkerji – vzorci posušениh kapljic krvi

- 4. val, Nemčija
- 6. val, 12 držav vključno s Slovenijo

Ekonomski dejavniki

- **EP – zaposlitev in pokojnina:** zaposlitveni položaj, vrsta zaposlitve, značilnosti zaposlitve, spremembe zaposlitve, leto in razlogi za upokožitev, višina letnega dohodka, vrsta in višina pokojnine, čas prejemanja pokojnine, morebitni prejemki iz javnih virov/socialni prejemki, druga izplačila ali transferji (življenj. zavar., preživnine, dodatno pokojninsko zavar.)
- **HH – dohodki gospodinjstva:** viri dohodka in višina dohodkov vseh članov gospodinjstva
- **AS – premoženje:** vrste in višina prihrankov in naložb (individualni pokojninski račun, delnice in obveznice, pogodbeno varčevanje, hranilne vloge, življenj. zav., lastništvo podjetij, vrednost vozil, vrednost dolgov
- **CO – poraba gospodinjstva:** višina porabe gospodinjstva, dobrine, ki si jih lahko privoščijo, opustitev potrošnje določenih dobrin zaradi potrebe po znižanju stroškov
- **FT – finančni transferji:** dajanje in prejemanje materialnih ali finančnih daril ali podpore (komu/od koga, znesek)

Drugi dejavniki

- **HO – bivalni pogoji:** vrsta in značilnosti bivališča (št. sob, prilagoditve za invalide, št. stopnic), lastništvo, stroški najemnine, lastništvo nepremičnin ali drugih prebivališč in dohodki iz tega naslova, hipoteka
- **BH – vedenjska tveganja:** kajenje in alkohol, fizična aktivnost, prehrana
- **EX – pričakovanja:** pričakovana dediščina, pričakovana življenjska doba, upanje za prihodnost
- **AC – aktivnosti:** prostovoljstvo, društva, verske organizacije, motivacija, kakovost življenja
- **IT – računalnik in internet:** uporaba računalnika in interneta, samoocena veščin
- **IV – anketarjeva opažanja:** pripravljenost za odgovarjanje, razumevanje vprašanj, tip zgradbe, v kateri poteka anketiranje, soseska

Generirane spremenljivke

- **gv_health:** spremenljivke in indeksi fizičnega in mentalnega zdravja, kot so BMI, EURO-D depresijska lestvica idr.
- **gv_iscled:** International Standard Classification of Education (ISCED-97/v 5. valu, dodatno ISCED-11)
- **gv_networks:** informacije o socialnih omrežjih
- **gv_deprivation:** indeks materialne in socialne prikrajšanosti
- **gv_imputations:**
- **gv_weights:** presečne vzorčne in kalibracijske uteži

... in še druge

- **CV_R (coverscreen):** uvodni pregled gospodinjstva (leto in mesec rojstva, spol, sestava gospodinjstva, partnerstvo, datum anketiranja)
- **XT (end-of-life interview):** zaključna anketa
- **Vprašalniki za samoizpolnjevanje („drop-off“):**
 - Dodatna vprašanja, na katera anketiranec odgovori po koncu SHARE ankete
 - Občutljiva vprašanja ali vprašanja, specifična/zanimiva za posamezno državo

Slovenija: dolgotrajna oskrba

- 6. val: stališča in preference anketirancev glede različnih oblik dolgotrajne oskrbe
- 7. val: koliko časa dnevno anketiranci namenijo različnim aktivnostim (kot so plačano in neplačano delo, prosti čas, osebna higiena, izobrazba in spanje) ter koliko se pri tem zanašajo na pomoč drugih oseb oz. koliko se druge osebe zanašajo na njih

III. Uporaba podatkovne zbirke

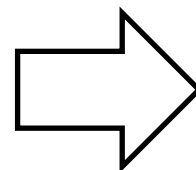
- I. Raziskava SHARE: ozadje in cilj, raziskovalna načela, potek raziskave
- II. Vsebina podatkovne zbirke SHARE

III. Uporaba podatkovne zbirke SHARE

- IV. Dokumentacija podatkovne zbirke
- V. SHARELIFE (3. oz. 7. val)
- VI. Posebne zbirke podatkov v SHARE: easySHARE
- VII. Dostop do podatkov & objave in citiranje

Podatkovna zbirka SHARE

1. val	DN	PH	EP
2. val	DN	PH	EP
4. val	DN	PH	EP
5. val	DN	PH	EP
6. val	DN	PH	EP

Analiza podatkov

DN	PH	EP
DN	PH	EP
DN	PH	EP
DN	PH	EP
DN	PH	EP

Moduli & valovi

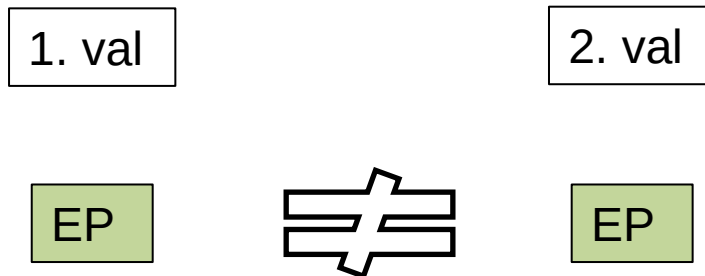
➤ **Vsak modul ni prisoten v vseh valovih raziskave:**

a) **Nekateri moduli rotirajo (npr. PF, CS, SN)**

b) **Nekateri moduli so bili vpeljeni v kasnejših valovih (npr. IT)**

Modul	Naziv (slo)	Naziv (ang)	1. val	2. val	4. val	5.val	6.val
CV_R	Uvodni pregled	(Cover screen)	x	x	x	x	x
DN	Demografija	(Demographics)	x	x	x	x	x
SN	Socialna omrežja	(Social Network)			x		x
CH	Otroci	(Children)	x	x	x	x	x
PH	Fizično zdravje	(Physical Health)	x	x	x	x	x
BR	Vedenjska tveganja	(Behavioral Risk)	x	x	x	x	x
CF	Kognitivne funkcije	(Cognitive Function)	x	x	x	x	x
MH	Duševno zdravje	(Mental Health)	x	x	x	x	x
HC	Zdravstvena oskrba	(Health Care)	x	x	x	x	x
EP	Zaposlitev & pokojnina	(Employment & Pensions)	x	x	x	x	x
IT	Uporaba računalnika	(Computer Use)				x	x
MC	Otroštvo	(Mini Childhood)				x	
GS	Moč stiska roke	(Grip Strength)	x	x	x	x	x
WS	Hitrost hoje	(Walking Speed)	x	x			
CS	Vstajanje s stola	(Chair Stand)		x		x	
PF	Moč izdiha	(Peak Flow)		x	x		x
SP	Socialna opora	(Social Support)	x	x	x	x	x
FT	Finančni transferji	(Financial Transfers)	x	x	x	x	x
HO	Bivalni pogoji	(Housing)	x	x	x	x	x
HH	Dohodki gospodinjstva	(Household Income)	x	x	x	x	x
CO	Poraba	(Consumption)	x	x	x	x	x
AS	Premoženje	(Assets)	x	x	x	x	x
AC	Aktivnosti	(Activities)	x	x	x	x	x
EX	Pričakovanja	(Expectations)	x	x	x	x	x
IV	Anketarjeva opažanja	(Interviewer observations)	x	x	x	x	x

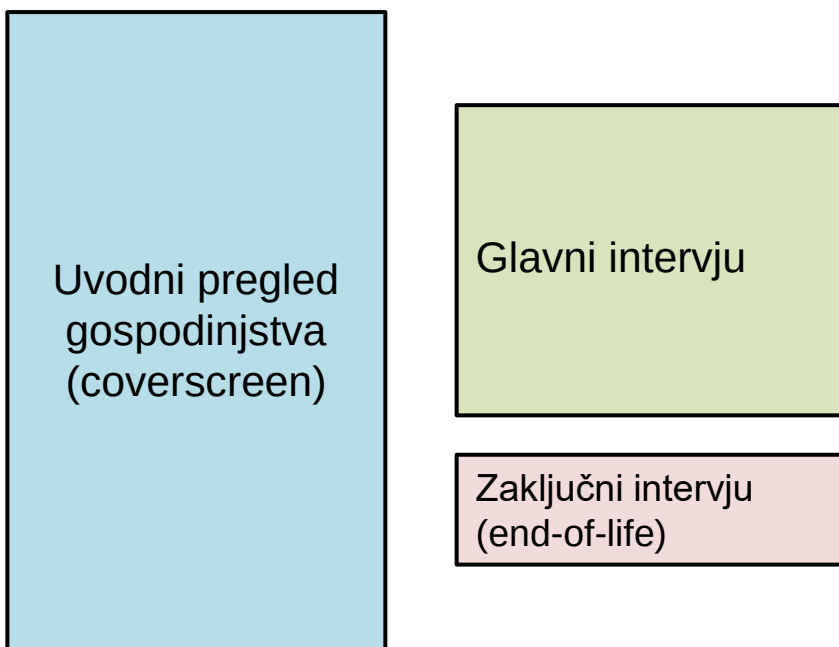

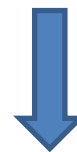
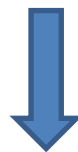
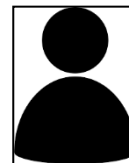

- (a) Nekatera vprašanja so opuščena v kasnejših valovih
- (b) Nekatera vprašanja so vpeljana na novo v kasnejših valovih
- (c) Nekatera vprašanja so izboljšana

Število opazovanih enot

- Število opazovanih enot ni vedno enako

Marko

SI-023189-01

Ana

SI-023189-02

Vrste respondentov (1)

- V gospodinjstvu, kjer anketiramo par, oba respondenta ne odgovarjata na vsak modul

Respondent za gospodinjstvo

- bivalni pogoji
- dohodki & poraba gospodinjstva

Finančni respondent

- fin. transferji
- premoženje

Družinski respondent

- otroci

Moduli & Vrste respondentov

➤ Na vsak modul ne odgovarjajo vsi respondenti znotraj gospodinjstva

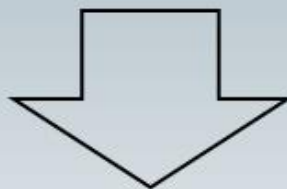
Modul	Naziv		Vsi respondenti	Gospodinj. R	Finančni R	Družinski R
CV_R	Uvodni pregled	(Cover screen)	cv-respondent			
DN	Demografija	(Demographics)	x			
SN	Socialna omrežja	(Social Network)	x			
CH	Otroci	(Children)				x
PH	Fizično zdravje	(Physical Health)	x			
BR	Vedenjska tveganja	(Behavioral Risk)	x			
CF	Kognitivne funkcije	(Cognitive Function)	x			
MH	Duševno zdravje	(Mental Health)	x			
HC	Zdravstvena oskrba	(Health Care)	x			
EP	Zaposlitev & Pokojnina	(Employment & Pensions)	x			
IT	Uporaba računalnika	(Computer Use)	x			
MC	Otroštvo	(Mini Childhood)	x			
GS	Moč stiska roke	(Grip Strength)	x			
WS	Hitrost hoje	(Walking Speed)	x			
CS	Vstajanje s stola	(Chair Stand)	x			
PF	Moč izdiha	(Peak Flow)	x			
SP	Podpora okolja	(Social Support)	x (delno)			x (delno)
FT	Finančni transferji	(Financial Transfers)			x	
HO	Bivalni pogoji	(Housing)		x		
HH	Dohodki gospodinjstva	(Household Income)		x		
CO	Poraba	(Consumption)		x		
AS	Premoženje	(Assets)			x	
AC	Aktivnosti	(Activities)	x			
EX	Pričakovanja	(Expectations)	x			
IV	Anketarjeva opažanja	(Interviewer observations)	anketar			

Vrste respondentov (2)

- Podatke, ki so v podatkovni bazi zabeleženi le pri družinskem, finančnem ali respondentu za gospodinjstvo, pripišemo vsem članom tega gospodinjstva

mergeid	fam_resp	ch001_	ch005_1	ch005_2	ch006_1	ch006_2
AT-001816-01	Family respondent	2	Male	Female	1977	1981
AT-001816-02	Not family respondent	.	.	.	.	.

mergeid	fam_resp	ch001_	ch005_1	ch005_2	ch006_1	ch006_2
AT-001816-01	Family respondent	2	Male	Female	1977	1981
AT-001816-02	Not family respondent	2	Male	Female	1977	1981

- NE velja za generirane spremenljivke, kjer so vrednosti že pripisane vsem članom gospodinjstva oz. respondentom

Začetna & longitudinalna anketa

- **Pri prvem anketiranju: začetna anketa** (baseline interview)
- **V nadaljnjih valovih: longitudinalna anketa**

	Informacije, konstantne v času	Informacije, ki se s časom spreminjajo
Začetna anketa	✓	✓
Longitudinalna anketa	✗	✓

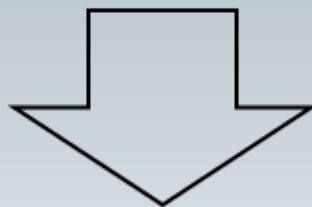
Začetna & longitudinalna anketa

	1. val	2. val	4. val	5. val	6. val
<i>Anna</i>	Z	L	L	L	L
<i>Jacques</i>		Z	L		L
<i>Marko</i>			Z	L	

Začetna & longitudinalna anketa

- Podatke, ki jih pridobimo le v začetni anketi (nespremenljivi podatki), pripišemo tudi vsem nadaljnjim anketam (valovom) tega respondenta.

mergeid	wave	mn101_	dn004_	dn005c
Cg-554894-01	1	Baseline questionnaire	No	Slovenia
Cg-554894-01	2	Longitudinal questionnaire	.	.
Cg-554894-01	4	Longitudinal questionnaire	.	.
Cg-554894-01	5	Longitudinal questionnaire	.	.

mergeid	wave	mn101_	dn004_	dn005c
Cg-554894-01	1	Baseline questionnaire	No	Slovenia
Cg-554894-01	2	Longitudinal questionnaire	No	Slovenia
Cg-554894-01	4	Longitudinal questionnaire	No	Slovenia
Cg-554894-01	5	Longitudinal questionnaire	No	Slovenia

MMXXXYYY_LL

- ▶ **MM**: identifikator sklopa spremenljivk (npr. SN za Social Network)
- ▶ **XXX**: številka vprašanja, na primer 001
- ▶ **YYY**: poljubne cifre za oznako: a) dihotomnih (dummy) spremenljivk (označene z „d“), b) pretvorbe denarnih vrednosti v evre (označene z „e“), okvirnih odgovorov (označene z „ub“).
- ▶ **_** znak za razmik
- ▶ **LL**; oznaka zanke (1. možni odgovor, 2. možni odgovor ... itd).

Primeri:

- ▶ **ho045_** sklop „Housing“, vpr. št. 45, možen le en odgovor
- ▶ **ft003_1 ft003_2 ft003_3** sklop „Financial Transfers“, vpr. št. 3, možni trije odgovori.
- ▶ **as003e** sklop „Assets“, vpr. št. 3, denarne vrednosti so pretvorjene v evre
- ▶ **ss003ub** sklop „Assets“, vpr. št. 3, okvirni odgovor

Spremenljivke z več odgovori

Npr. Razlogi za upokožitev (EP064_):

- ▶ ep064d1, ep064d2, ep064d10
- ▶ Preverimo vprašalnik:

EP064_ResForRet

Prosim, pogledajte kartico 20.

Kakšni so bili razlogi za vašo upokožitev?

ANKT:

{CodeAll}.

MAIN REASON FOR EARLY RETIREMENT

1. Izpolnil/a pogoje za starostno pokojnino

4. Ponujena možnost predcasne upokožitve (morda tudi s posebnimi spodbudami ali bonusi)

5. Postal/a presežni/presežna delavec/delavka (na primer predcasna upokožitev)

6. Zdravstveni razlogi

7. Slabo zdravstveno stanje sorodnika ali prijatelja

8. Da bi se upokojil/a istocasno kot soprog/a ali partner/ka

9. Da bi preživel/a vec casa z družino

10. Da bi užival/a življenje

- ▶ „izbran“ / „ni izbran“:

ep064d1	ep064d2	ep064d3	ep064d4	ep064d5	ep064d6	ep064d7	ep064d8	ep064d9	ep064d10
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Not selected	.	.	Selected	selected	Not selected	Not selected	Not selected	Not selected	Not selected
Selected	.	.	Not selected	Not selected	Not selected	Not selected	Not selected	Not selected	Not selected
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

IV. Dokumentacija

- I. Raziskava SHARE: ozadje in cilj, raziskovalna načela, potek raziskave
- II. Vsebina podatkovne zbirke SHARE
- III. Uporaba podatkovne zbirke SHARE

IV. Dokumentacija podatkovne zbirke

- V. SHARELIFE (3. oz. 7. val)
- VI. Posebne zbirke podatkov v SHARE: easySHARE
- VII. Dostop do podatkov & objave in citiranje

Viri informacij za delo s podatki SHARE:

- Osnovna literatura: članek „Data Resource Profile“
- Vprašalnik (Questionnaire): za vsak posamezni val raziskave
- Vodič (SHARE Release Guide; SHARELIFE Release Guide)
- Metodološki zvezki (Methodology Volumes)
- Pogosta vprašanja

Dostopno na: http://www.share-slovenija.si/strani/dostop_dokumentacija

Börsch-Supan, A., M. Brandt, C. Hunkler, T. Kneip, J. Korbmacher, F. Malter, B. Schaan, S. Stuck, S. Zuber (2013). Data Resource Profile: The Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE). *International Journal of Epidemiology*.

- **Kratek pregled osnovnih informacij o raziskavi SHARE:** ozadje raziskave, anketni vzorec, časovnica raziskave in sodelujoče države, vsebinska področja vprašalnika (moduli), uporaba podatkov, prednosti in slabosti raziskave, dostop do podatkov in financiranje raziskave:

<https://academic.oup.com/ije/article-lookup/doi/10.1093/ije/dyt088>

Vprašalniki (1)

- Zaporedna številka, oznaka in besedilo vprašanja
- Možni odgovori in vrstni red odgovorov

CO007_AbleMakeEndsMeet

Če pomislite na skupni mesečni dohodek vašega gospodinjstva, bi rekli, da vaše gospodinjstvo shaja iz meseca v mesec...

ANKT:

{ReadOut}

1. Zelo težko
2. Z nekaj težavami
3. Precej zlahka
4. Zlahka

Vprašalniki (2)

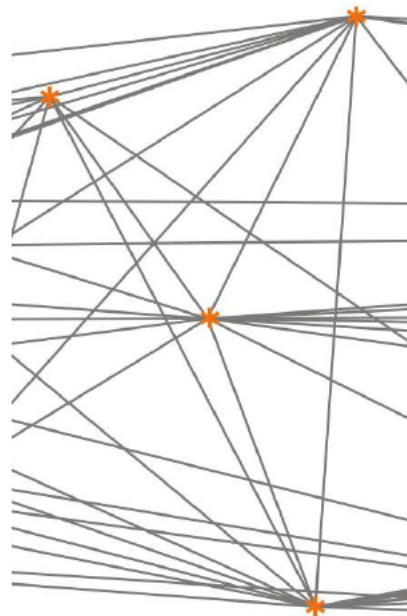
- Kdo odgovarja na posamezno vprašanje („if“ zanka):
 - Panelni respondent ali respondent osvežitvenega/izhodiščnega vzorca
 - If MN101_Longitudinal=0 > Refresher/Baseline respondents only
 - If MN101_Longitudinal=1 > Panel respondents only
 - Respondent za gospodinjstvo / finančni respondent / družinski respondent
 - If MN006_NumFamR=1 > Family respondent
 - If MN007_NumFinR=1 > Financial respondent
 - If MN008_NumHHR=1 > Household respondent
 - Respondent živi v domu za starejše
 - If MN024_NursingHome=a1 > private household
 - If MN024_NursingHome=a2 > nursing home

Vodič (Release Guide)

- pospremi vsako novo izdajo podatkov SHARE (SHARE Release Guide, SHARELIFE Release Guide)
- Praktične informacije o uporabi zbirke mikropodatkov SHARE
- Informacije o inovacijah / novostih novih izdaj podatkov (npr. nove generirane spremenljivke oz. indeksi)
- Imputacije, generirane spremenljivke, uteži

Release Guide 6.0.0

mea

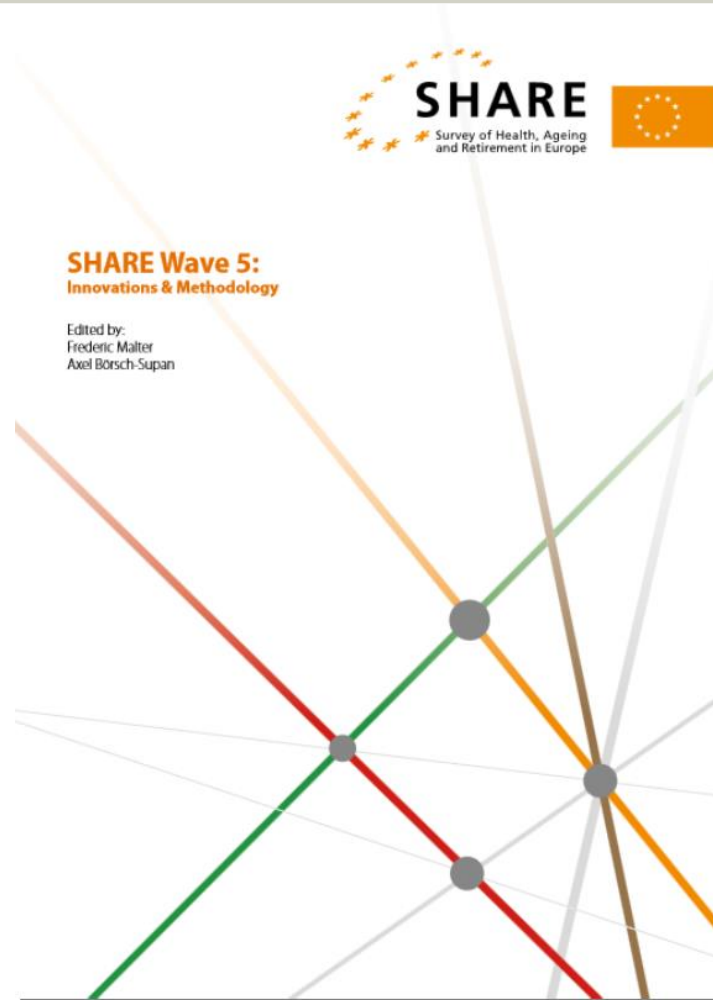
March 31, 2017

- Konceptualni okvir raziskave
- Metodologija
- Inovacije

Metodološke zvezke najdete med metodološko dokumentacijo za vsak posamezni val raziskave:

<http://www.share-slovenija.si/strani/dokumentacija>

Pogosta vprašanja

<http://www.share-slovenija.si/strani/faq>

Pomoč uporabnikom

SHARE Slovenija:

share@ier.si

SHARE mednarodni koordinator:

info@share-project.org

V. SHARELIFE (3. oz. 7. val)

- I. Raziskava SHARE: ozadje in cilj, raziskovalna načela, potek raziskave
- II. Vsebina podatkovne zbirke SHARE
- III. Uporaba podatkovne zbirke SHARE
- IV. Dokumentacija podatkovne zbirke

V. SHARELIFE (3. oz. 7. val)

- VI. Posebne zbirke podatkov v SHARE: easySHARE
- VII. Dostop do podatkov & objave in citiranje

3. oz. 7. val raziskave SHARE = SHARELIFE

- v 3. valu (2008-09) za države, ki so takrat sodelovale v SHARE oz. v trenutnem 7. valu vse ostale države.
- SHARELIFE: retrospektiva življenjskih zgodovín posameznikov – ključne informacije o respondentih vse od otroštva naprej
- zelo uporaben, ko želimo preučiti kakšne so dolgoročne posledice določenih pomembnih dogodkov v življenju posameznika:
 - Primer 1: Avendano, Berkman, Brugiavini, Pasini (2015): preučevali so dolgoročne posledice politike plačanega porodniškega dopusta na duševno zdravje mater v starejših letih
 - Primer 2: Schaan (2014): Vpliv pogojev v zgodnjem otroštvu na duševno zdravje posameznika v starejših letih

Retrospektivni podatki

Ali so retrospektivni podatki zanesljivi?

- SHARELIFE vprašalnik je zgrajen tako, da si moduli sledijo v logičnem zaporedju – od tistih, ki so respondentu najbolj pomembni in si jih torej najverjetneje pravilno zapomni (vprašanja o otrocih in nato vprašanja o partnerju in poroki) k drugim dogodkom v življenju
- Da bi zmanjšali problem pomnjenja, je uporabljen pristop „koledarja življenjske zgodovine“ („life-history calendar“)

Spremenljivke v SHARELIFE

- **Retrospektiva otrok:** število otrok in podatki o otrocih, porodniški dopust.
- **Retrospektiva partnerstev:** poroka(e), partnerji, s katerimi je oseba živel, drugi pomembni partnerji
- **Bivalna zgodovina:** selitve, lokacija, stanovanjski okoliš, nakup/prodaja
- **Otroštvo:** število oseb v gospodinjstvu, število sob, značilnosti nastanitve, število knjig, uspeh v šoli
- **Zaposlitvena zgodovina:** značilnosti zaposlitve, plača, razlogi za spremembo zaposlitve
- **Finančna zgodovina:** prva aktivnost na finančnih trgih, če je bila...
- **Zdravstvena zgodovina:** zdravje v otroštvu in bolezni, prisotnost kroničnih/resnih zdravstvenih stanj, nega v času bolezni
- **Zdravstveno varstvo:** cepljenja, zobozdravstvena oskrba, merjenje krvnega tlaka, nezmožnost obiska pri zdravniku, idr.

1. **Kot običajni val raziskave SHARE:** tudi v SHARELIFE najdete spremenljivke, ki so standardne v ostalih (rednih) valovih SHARE (npr. testi fizičnih sposobnosti); določena vprašanja so v SHARELIFE zastavljena drugače, vendar so kompatibilna z vprašanji iz rednih valov (npr. zaposlitveni status, trenutno zdravje, kronične bolezni)
2. **Kot vir retrospektivnih informacij:** združite retrospektivne informacije iz SHARELIFE z informacijami iz rednih valov SHARE za analizo dolgoročnih posledic določenih pomembnih dogodkov v življenju posameznika ali javnih politik na zdravje, materialni in socialni položaj posameznika v starosti
3. **Za izgradnjo retrospektivnega panela:** vsak respondent prispeva toliko opazovanj, kot je let od njegovega rojstva do starosti v času intervjuja → zelo dolg panel, vendar z redkimi dogodki (npr. nimamo dohodka za vsako leto): *panel zaposlitvene zgodovine (Job Episodes Panel)*

VI. Posebne zbirke podatkov

- I. Raziskava SHARE: ozadje in cilj, raziskovalna načela, potek raziskave
- II. Vsebina podatkovne zbirke SHARE
- III. Uporaba podatkovne zbirke SHARE
- IV. Dokumentacija podatkovne zbirke
- V. SHARELIFE (3. oz. 7. val)

VI. Posebne zbirke podatkov v SHARE: *easySHARE*

- VII. Dostop do podatkov & objave in citiranje

VI. Posebne zbirke podatkov

- I. **easySHARE:** poenostavljena podatkovna zbirka oz. vadnica prilagojena za izobraževalne namene na univerzah in za raziskovalce, ki še nimajo dovolj izkušenj s kvantitativnimi analizami kompleksnih anketnih podatkov.
- II. **Record Linkage:** projekt povezovanja anketnih podatkov raziskave SHARE z izbranimi administrativnimi bazami podatkov: Nemčija (SHARE-RV), Danska (REGLINK-SHAREDK).
- III. **Interviewer Survey:** posebna zbirka podatkov, ki temelji na vprašalniku, namenjenemu SHARE anketarjem.
- IV. **Job Episodes Panel:** retrospektivni panel o delovni zgodovini posameznikov, ki temelji na podatkih 1. do 3. vala raziskave
- V. **Biomarkers:** objektivni kazalci zdravja, vključeni v raziskavo SHARE.

- vsebuje **informacije** o vseh anketirancih iz vseh držav (št. opazovanj enako kot v znanstveni izdaji SHARE) ter združuje vse valove in module **v eni sami datoteki** → odlična za učenje longitudinalnih in primerjalnih analiz po državah.
- omejen nabor spremenljivk, te pa so **poenostavljene za uporabo**
- **Stata program za generiranje baze *easy*SHARE** iz ostalih SHARE baz podatkov uporabnikom omogoča razumeti, kako so bile generirane posamezne spremenljivke in je lahko hkrati primer, kako pripraviti takšno podatkovno zbirko.
- **Vodič za uporabo *easy*SHARE**: informacije o obliki podatkov in vključenih spremenljivkah, osnovna navodila za delo s podatki in programskimi orodji (SPSS, Stata).
- Podatkovna zbirka *easy*SHARE je **na voljo v statističnih programskih paketih Stata, SPSS in R.**

- **easySHARE** je namenjen usposabljanju študentov in izobraževanju nasploh. Za znanstvene publikacije priporočamo uporabo znanstvene izdaje podatkovne zbirke SHARE

VII. Dostop do podatkov

- I. Raziskava SHARE: ozadje in cilj, raziskovalna načela, potek raziskave
- II. Vsebina podatkovne zbirke SHARE
- III. Uporaba podatkovne zbirke SHARE
- IV. Dokumentacija podatkovne zbirke
- V. SHARELIFE (3. oz. 7. val)
- VI. Posebne zbirke podatkov v SHARE: easySHARE

VII. Dostop do podatkov & objave in citiranje

Kdo ima dostop

➤ Uporaba podatkov izključno v znanstvene namene

V postopku registracije je potrebno navesti relevantne informacije, ki potrjujejo znanstveno pripadnost:

- i. **na podlagi zaposlitve pri znanstveni ustanovi** (univerza / raziskovalni inštitut / ločen in neodvisen raziskovalni oddelek v okviru javne ustanove/neprofitne organizacije)
- ii. ali – samo če točka (i.) ne velja – predložiti ustrezne podatke o **specifičnem znanstvenem projektu**, za katerega se bodo podatki uporabljali.

➤ Podatki so na voljo brezplačno

Pravila za dostop

<http://www.share-slovenija.si>

- Dostop do podatkov
- Registracija uporabnika

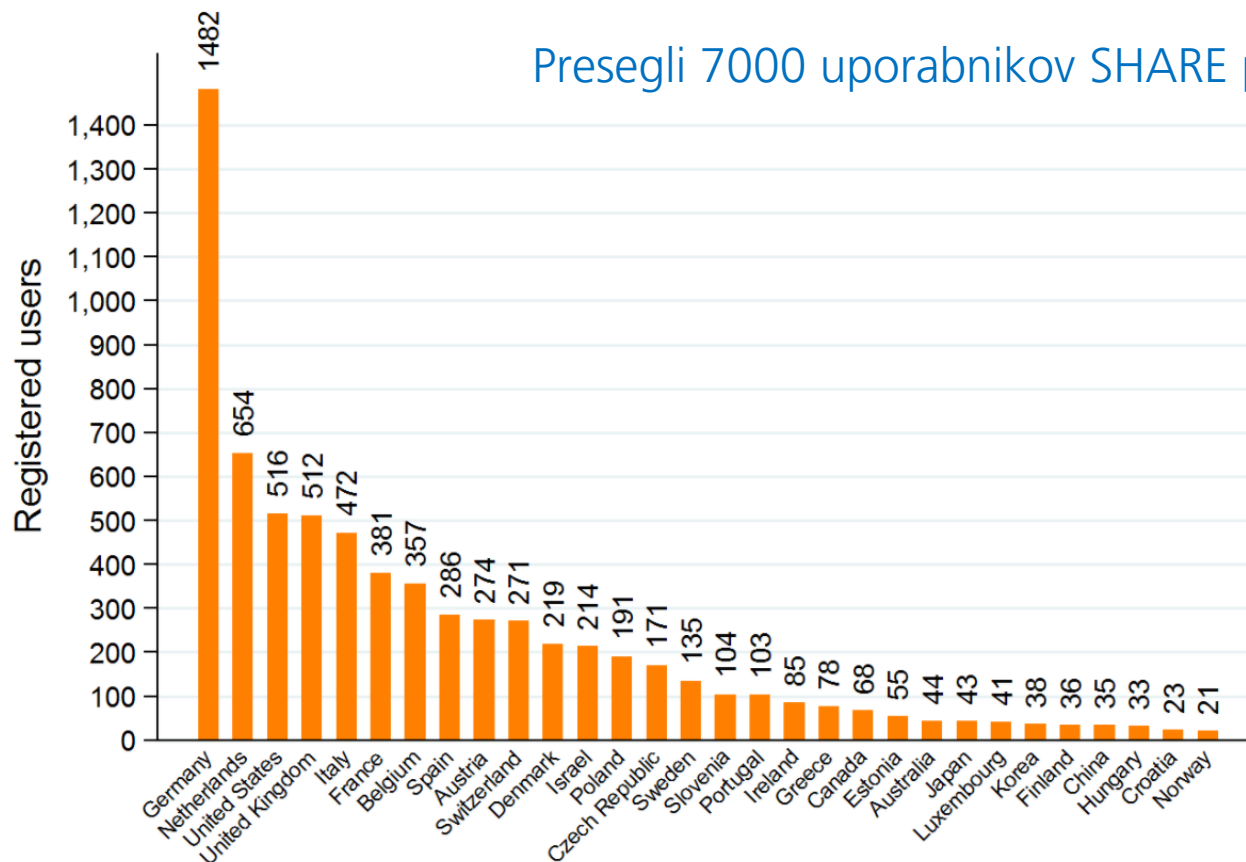
1. Izpolnite in podpišite izjavo o uporabi podatkov in jo pošljete na podatkovnega raziskovalnega centra SHARE (SHARE Research Data Center)
2. Preko e-pošte prejmete uporabniško ime in geslo za dostop do podatkov. Do podatkov dostopate prek spletne strani podatkovnega raziskovalnega centra SHARE. Dostop do podatkov SHARE se odobri le na individualni ravni.
3. Registrirani uporabniki podatkov SHARE so po e-pošti redno obveščeni o posodobitvah in novih izdajah podatkovne zbirke (uporabniško ime in geslo veljata tudi za vse prihodnje podatkovne zbirke SHARE)

Dostop do *easy*SHARE

- **Registriranim uporabnikom, ki želijo uporabljati *easy*SHARE v učnih procesih**, je na voljo poenostavljen prijavi postopek, ki omogoča:
- Hkratno registracijo več uporabnikov: učitelj lahko hkrati registrira kot redne SHARE uporabnike vse njegove študente
- Dovoljenje za distribucijo/kopiranje podatkovne zbirke *easy*SHARE svojim izbranim študentom (izjema!)
- **Enostaven postopek prijave za učitelje/asistente:**
 1. Učitelj izpolni in podpiše *easy*SHARE izjavo za učitelje
 2. Vsak študent izpolni (redno) izjavo o uporabi podatkov SHARE. Te izjave učitelj zbere in jih skupaj s svojo izjavo za učitelje posreduje na: jjanssen@uvt.nl
 3. Vsakemu študentu je dodeljeno uporabniško ime in geslo za dostop ter tako postane registriran kot redni uporabnik SHARE podatkov.

Registrirani uporabniki

Presegli 7000 uporabnikov SHARE podatkov v svetu ...

Last update: 28 Sep 2017; only countries with 20 or more users depicted

Znanstvene objave

SHARE Publications

Statistics

Publications by Year (cumulative)

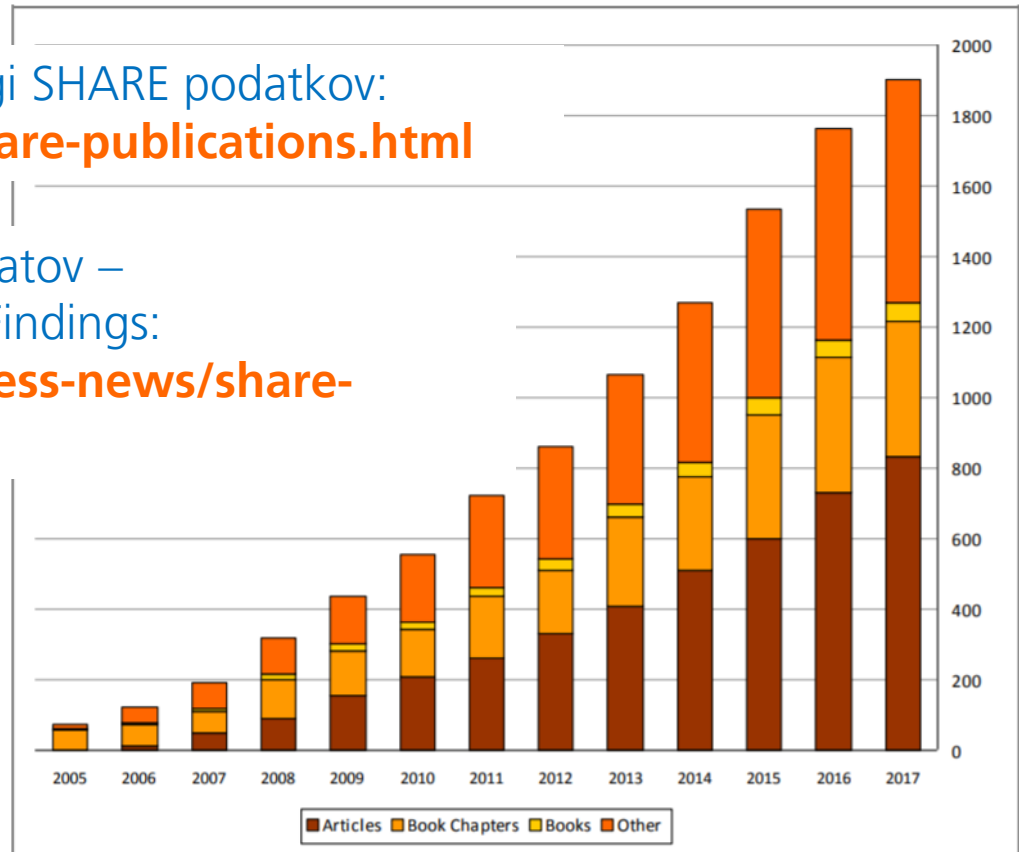
29.09.2017

Seznam znanstvenih objav na podlagi SHARE podatkov:

<http://www.share-project.org/share-publications.html>

Povzetki izbranih raziskovalnih rezultatov –
Press and News → SHARE Research Findings:

<http://www.share-project.org/press-news/share-research-findings.html>

Vse vaše znanstvene objave, ki temeljijo na uporabi podatkov SHARE, je potrebno sporočiti koordinacijski ekipi SHARE:

- Članke / knjige / poglavja v knjigah
 - Delovne zvezke / discussion papers
 - Policy papers
 - Doktorske /magistrske /diplomske naloge
-
- **sporočite neposredno na: info@share-project.org**

Uporabnike SHARE podatkov prosimo, da dosledno upoštevate pravila citiranja, ki jih najdete na:

SHARE Slovenija → Dostop do podatkov → Pravila citiranja

http://www.share-slovenija.si/strani/pravila_citiranja

Navedba virov naj vključuje:

1. SHARE acknowledgment (easySHARE acknowledgment)
2. Uporabljene SHARE podatkovne zbirke
3. Osnovno literaturo za uporabo SHARE podatkovne zbirke (easySHARE podatkovne zbirke)
4. SHARE metodološko dokumentacijo

Podrobne informacije o dostopu do podatkov ter o pravilih in primerih citiranja SHARE podatkov najdete tudi v 9. poglavju publikacije:

- Malter, F. and A. Börsch-Supan (Eds.) (2015). SHARE Wave 5: Innovations & Methodology. Munich: Munich Center for the Economics of Aging (MEA).

Inštitut za ekonomska raziskovanja
Institute for Economic Research

HVALA ZA POZORNOST!

dr. Andrej Srakar, strokovni sodelavec projekta SHARE Slovenija, srakara@ier.si

mag. Sonja Uršič, operativni vodja projekta SHARE Slovenija, ursics@ier.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

